

KARLSTADS KOMMUN
KARLSTADS-HAMMARÖ ÖVERFÖRMYNDARNÄMND

Anmälan om behov av god man eller förvaltare
gällande god man enligt 11 kap 4 § föräldrabalken eller förvaltare enligt 11 kap 7 §

Läs informationsbladet "Information till anmälan om behov av god man eller förvaltare" innan blanketten fylls i.

Härmed anmäls behov av:

- God man enligt 11:4 FB
 Förvaltare enligt 11:7 FB

Anmälan skickas till:
Karlstads-Hammarö
Överförmyndarnämnd
651 84 Karlstad

1. Personen som behöver hjälp av god man eller förvaltare

Namn		
Personnummer	Huvudmannens telefonnummer och e-postadress	
Adress	Postnummer	Ort

2. Anmälaren

Namn		
Titel/Arbetsplats		
Adress	Postnummer	Ort
Telefonnummer	E-postadress	

Jag har informerat huvudmannen/den enskilde om att huvudregeln är att personen själv betalar arvode och kostnadsersättningar till god man/förvaltare.

Jag har informerat huvudmannen/den enskilde om att denna anmälan görs.

Underskrift av anmälaren

Underskrift

Ort och datum

KARLSTADS KOMMUN
KARLSTADS-HAMMARÖ ÖVERFÖRMYNDARNÄMND

3. Orsaken till hjälpbehovet

Redogör för det/de tillstånd (sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande) som orsakar hjälpbehovet. Läkarintyg eller social utredning krävs för att styrka sjukdom, psykisk störning eller liknande förhållande samt att detta är orsaken till den enskildes hjälpbehov.

4. Hjälpbehovet

4.1 Ska ställföreträderskapet omfatta att bevaka den enskildes rätt?

 Ja Nej

Om ja, redogör för den enskildes hjälpbehov i detta avseende. Hur har den enskildes angelägenheter i detta avseende hanterats hittills? Varför kan detta inte fortgå?

Om nej, redogör för varför den enskilde inte har ett hjälpbehov i detta avseende. Hur hanteras den enskildes angelägenheter gällande att bevaka hens rätt?

4.2 Ska ställföreträderskapet omfatta att sörja för den enskildes person?

 Ja Nej

Om ja, redogör för den enskildes hjälpbehov i detta avseende. Hur har den enskildes angelägenheter i detta avseende hanterats hittills? Varför kan detta inte fortgå?

Om nej, redogör för varför den enskilde inte har ett hjälpbehov i detta avseende. Hur hanteras den enskildes angelägenheter gällande att sörja för hens person?

KARLSTADS KOMMUN
KARLSTADS-HAMMARÖ ÖVERFÖRMYNDARNÄMND

4.3 Ska ställföreträdarskapet omfatta att förvalta den enskildes egendom? Ja Nej
Om ja, redogör för den enskildes hjälpbehov i detta avseende. Hur har den enskildes angelägenheter i detta avseende hanterats hittills? Varför kan detta inte fortgå?

Om nej, redogör för varför den enskilde inte har ett hjälpbehov i detta avseende. Hur hanteras den enskildes angelägenheter gällande att förvalta hens egendom?

5. Minsta ingripande åtgärd

Ett ställföreträdarskap ska endast anordnas om hjälpbehovet inte kan tillgodoses med mindre ingripande åtgärder.

5.1 Har den person som anmälan gäller utfärdat fullmakt för rättsliga och/eller ekonomiska angelägenheter? Ja Nej

Om ja, varför är det inte tillräckligt med den utfärdade fullmakten för att tillgodose hjälpbehovet?

5.2 Vad gör att hjälpbehovet inte kan tillgodoses med mindre ingripande åtgärd?

Exempel på mindre ingripande åtgärder: Fullmakt, banktjänster (t ex bankgiro), hjälp från anhöriga, hjälp från socialtjänsten (t ex kontaktperson), budget- och skuldrådgivning, skuldsanering eller andra samhällsinsatser.

KARLSTADS KOMMUN
KARLSTADS-HAMMARÖ ÖVERFÖRMYNDARNÄMND

5.3 Avser anmälan om behov av förvaltare. Varför kan inte hjälpbehovet tillgodoses med godmanskap?

Redogör för de omständigheter som gör att det inte är tillräckligt med ett godmanskap?

6. Social situation

6.1 Redogör för den enskildes nuvarande boende och planerade förändringar i boendet. Hur bor den enskilde nu, bostadsrätt, hyreslägenhet, eget hus, tillfälligt boende?

6.2 Redogör för den enskildes ekonomiska förhållanden så som inkomster och utgifter, tillgångar och skulder. Har den enskilde skulder hos inkasso eller Kronofogden?

6.3 Övriga myndighets- och sjukvårdskontakter (namn, titel och telefonnummer)

KARLSTADS KOMMUN
KARLSTADS-HAMMARÖ ÖVERFÖRMYNDARNÄMND

6.4 Närmaste anhöriga (namn, släktskap och telefonnummer)

--

6.5 Finns någon som föreslagen ställföreträdare kan kontakta, vem kan vara behjälplig vid ett första möte? Ange namn och kontaktuppgifter.

--

7. Förslag på ställföreträdare

Finns det förslag på god man eller förvaltare?

 Ja Nej

Om ja, uppge kontaktuppgifter till föreslagen ställföreträdare

Namn		Personnummer	
Adress		Postnummer	Ort
Telefonnummer dagtid	Mobilnummer		E-postadress

KARLSTADS KOMMUN
KARLSTADS-HAMMARÖ ÖVERFÖRMYNDARNÄMND

8. Samtycke

Om personen som behöver hjälp av en god man eller förvaltare kan och vill samtycka till ställföreträderskapet ska hen göra det.

- Personen i fråga har inte förmåga att lämna samtycke
- Personen i fråga vill inte ha hjälp av en god man
- Skriftligt samtycke lämnas nedan
- Annat:

Kryssa för den typ av ställföreträderskap samtycket gäller

- God man enligt 11:4 FB Förvaltare enligt 11:7 FB

Kryssa för den eller de delar ställföreträderskapet ska omfatta

- Bevaka rätt Sörja för person Förvalta egendom

Jag samtycker till att ställföreträderskap enligt ovanstående anordnas för mig.

Underskrift

Ort och datum

Namnförtydligande

9. Läkarintyg

9.1 Godmanskap/förvaltarskap

Uppge alltid aktuell vårdcentral och ansvarig läkare så skickar överförmyndarnämnden en begäran om läkarintyg vid behov.

Läkarens namn	
Arbetsplats	
Telefonnummer	Mejladress

KARLSTADS KOMMUN
KARLSTADS-HAMMARÖ ÖVERFÖRMYNDARNÄMND

Information till anmälan om behov av god man eller förvaltare

Här följer information om godmanskap och förvaltarskap samt instruktion för hur du anmäler behov av god man eller förvaltare till överförmyndarnämnden. För att överförmyndarnämnden ska kunna göra en ansökan om godmanskap/förvaltarskap till tingsrätten är det viktigt att korrekta handlingar kommer in.

Skyldighet att anmäla behov av ställföreträdare till överförmyndarnämnden

Följande ska enligt lag anmäla behov av god man eller förvaltare till överförmyndaren/överförmyndarnämnden:

- **Socialnämnden**
Enligt 5 kap 3 § Socialtjänstförordningen ska socialnämnden anmäla behov av god man eller förvaltare.
- **Kommunen**
Enligt 15 § Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ska kommunen anmäla till överförmyndaren/överförmyndarnämnden när en person är i behov av god man eller förvaltare.
- **Verksamhetschefer inom hälso- och sjukvården**
Enligt 4 kap 3 § Hälso- och sjukvårdsförordningen ska verksamhetschefer meddela överförmyndaren/överförmyndarnämnden om det finns behov av god man eller förvaltare.

Vem kan få god man eller förvaltare?

I Föräldrabalken 11 kap 4 § första stycket anges att ”Om någon pga sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande behöver hjälp med att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person, ska rätten, om det behövs, besluta att anordna godmanskap för honom eller henne. Ett sådant beslut får inte meddelas utan samtycke av den för vilken godmanskap ska anordnas, om in den enskildes tillstånd hindrar att hans eller hennes mening inhämtas.”

Detta innebära att fyra rekvisit måste uppfyllas:

1. Det måste finnas en grund för godmanskap, dvs. antingen en sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande,
2. Hjälpbehovet måste vara kopplat till en nedsättning av förmågan (se p. 1) att klara sig själv,
3. Det måste finnas ett reellt behov, dvs. att den enskilde inte kan få hjälp på ett annat och mindre ingripande sätt, och
4. Hen måste lämna sitt samtycke. Kan inte samtycke lämnas ska det styrkas av ett läkarintyg och den enskildes närmaste anhöriga ges då möjlighet att yttra sig.

KARLSTADS KOMMUN
KARLSTADS-HAMMARÖ ÖVERFÖRMYNDARNÄMND

Vad innebär rekvisiten?

Sjukdom

För att en sjukdom ska kunna läggas till grund för ett godmanskap ska det röra sig om svåra sjukdomar som påverkar den enskildes förmåga att fatta beslut i egna angelägenheter, eller att kommunicera sina beslut till omvärlden. Exempel kan vara svåra demenssjukdomar eller sjukdomar som har lett till hjärnskador.

Psykisk störning

Om en person vårdas enligt LPT eller annars inom den psykiatriska slutenvården är det en stark indikation på att den psykiska störningen är av sådan art att den kan motivera ett godmanskap. Om en person anses som psykiskt funktionshindrad är det också en indikation på att störningen är sådan att den kan läggas till grund för ett godmanskap. Det ska röra sig om diagnostiserade psykiska sjukdomar. Krisreaktioner, ångest eller att den enskilde mår allmänt psykiskt dåligt, *är inte* tillräcklig grund för ett godmanskap.

Försvagat hälsotillstånd

Med försvagat hälsotillstånd avses i första hand allmän ålderdomssvaghet. Det kan också innefatta resttillstånd efter sjukdomar eller olyckor.

Liknande förhållande

Här menas sådana problem som kan anses likna någon av de ovan nämnda. Det kan handla om missbrukare och personer med olika funktionsnedsättningar. De problem som gör sig gällande måste dock, som ovan nämnts, ha en sådan styrka att de påverkar personens förmåga att fatta egna beslut eller meddela sina beslut till omvärlden. Om ett missbruk är så svårt att det innebär tvångsvård enligt LVM, så talar det för att det kan läggas som grund för ett godmanskap. Om en funktionsnedsättning är av det slaget att den enskilde ingår i den personkrets som kan få insatser enligt LSS kan det vara en indikation på att godmanskap kan anordnas. Spelmissbruk är inte grund för godmanskap (HR G 1875-11). Läs- skriv- och språksvårigheter kan aldrig i sig ligga till grund för ett godmanskap

Koppling mellan hjälpbehovet och grunden för godmanskap

Inte alla personer som har behov av hjälp kan få god man. Det ska finnas ett orsakssamband mellan grundproblematiken och behovet av hjälp.

Reellt behov

Om en person kan få sitt hjälpbehov tillfredsställt på ett mindre ingripande sätt än godmanskap behöver inte godmanskap anordnas. Exempel på mindre ingripande åtgärder kan vara utställande av fullmakt (ej när personen inte förstår vad saken gäller), betala räkningar via autogiro, förmedlingsmedel, hjälp av anhörig genom anhörigbehörighet (17 kap föräldrabalken).

Samtycke

För att ett godmanskap ska kunna anordnas krävs den enskildes samtycke. Kan hen inte lämna samtycke, läkarintyg ska styrka detta, inhämtas yttrande från närmaste anhöriga.

KARLSTADS KOMMUN
KARLSTADS-HAMMARÖ ÖVERFÖRMYNDARNÄMND

Vad är skillnaden mellan godmanskap och förvaltarskap?

Ett godmanskap är i grunden frivilligt till skillnad från ett förvaltarskap. För att tingsrätten ska kunna anordna ett förvaltarskap krävs ett läkarintyg, eller motsvarande utredning som visar att personen är ur stånd att vårda sig och/eller sin egendom.

En person som har god man förordnad för sig har sin fulla rättskapacitet kvar, dvs. hen kan ingå vilka avtal hen vill och använda sina tillgångar på vilket sätt hen önskar. En person som har förvaltarskap förlorar sin rättskapacitet, dvs. hen kan inte ingå avtal eller handha sina pengar hur som helst. Det finns dock vissa undantag som t ex om huvudmannen får lön för eget arbete. Avtal som en person som har förvaltare ingår har ingen rättslig verkan.

Vad ingår i ett godmanskap/förvaltarskap?

Ett godmanskap eller förvaltarskap kan innefatta en eller flera av följande delar. Omfattningen ska inte vara mer omfattande än vad som behövs.

Bevaka rätt

Bevaka rätt kan sägas vara den juridiska delen av ett godmansuppdrag. Det innebär att se till att en person får de insatser från samhället som hen har rätt till. Bevaka rätt kan delas in i två delar.

1. Att bevaka huvudmannens rätt i någon speciell rättshandling, som:
 - Bevaka rätt i dödsbo
 - Ingå avtal å huvudmannens vägnar
 - Företräda huvudmannen vid köp eller försäljning av bostad
 - Ingå avbetalningsplaner med fordringsägare
2. Att bevaka rätt gentemot samhället och olika myndigheter, som:
 - Ansökningar om insatser enl LSS eller socialtjänstlagen
 - Ansöka om bostadsbidrag och anmäla årliga hyresändringar
 - Ansöka om skuldsanering
 - Bevaka huvudmannens rätt inför domstol eller andra myndigheter
 - Överklaga myndighetsbeslut

Sörja för person

Sörja för person innebär intressebevakning av personliga frågor. Att sörja för någons person innebär inte att gode mannen ska hjälpa till att vårda huvudmannen. Gode mannen har således följande roll:

- Vara en länk mellan huvudmannen och den sociala omgivningen utanför huvudmannens boende- och vårdmiljö.
- Genom regelbundna besök hos huvudmannen och kontakter med t ex vårdpersonal och hemtjänst se till att huvudmannen har en bra boendemiljö, får god vård och omsorg, sjukvård, samt så hög livskvalitet som möjligt.

Ta initiativ till att huvudmannen får t ex en kontaktperson, ledsagare eller besöksverksamhet genom någon frivilligorganisation.

KARLSTADS KOMMUN
KARLSTADS-HAMMARÖ ÖVERFÖRMYNDARNÄMND

Förvalta egendom

Denna del innebär förvaltning av all egendom/viss angiven egendom tillhörande huvudmannen. I praktiken innebär det att sköta huvudmannens ekonomi, ta hand om inkomst och bidrag, betala räkningar, lämna fickpengar, förvalta kapital, värdehandlingar, fastigheter med mera och se till att huvudmannens egendom är tillfredsställande försäkrad.

Ställföreträdaren ska även varje år lämna en årsräkning över hur hen förvaltats huvudmannens egendom.

Vad kostar det att ha god man eller förvaltare och vem betalar?

En god man eller förvaltare har rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter de haft för att utföra uppdraget. Överförmyndarnämnden fattar beslut om arvode och ersättning för kostnader. I Karlstad och Hammarö är dessa beslut delegerade till enhetschef, överförmyndarhandläggare och överförmyndarassistent. Arvodet utgår normalt årsvis.

Bedömning av hur mycket som ska utgå i arvode för ett uppdrag görs med utgångspunkt i den årsräkning och redogörelse för utfört uppdrag som lämnas in varje år och ärendets karaktär och omfattning. Som stöd för bedömningen används även SKL:s cirkulär 18:7 Förslag till ersättningsregler. Arvodensnivån utgår i procent av gällande prisbasbelopp (47 600 kronor för 2021) för sörja för person och förvalta egendom. Uppdraget bevaka rätt, det löpande arbetet, arvoderas inte särskilt utan ingår i uppdragen sörja för person och förvalta egendom. God man ersätts även för arbete som går utanför det normala men som ändå bedöms ingå i uppdraget, dvs. att bevaka rätt vid särskild angelägenhet. Exempel på detta är att bevaka huvudmannens rätt i dödsbo och vid försäljning av fast egendom. Denna ersättning utgår i form av timarvode. En god man kan även ersättas för arbete vid flytt (om det inte går ordna på annat sätt).

Ersättning för resor med egen bil till och från huvudmannen. Ersättningen betalas ut med en ersättning på 18,50 kronor per mil. Åker god man eller förvaltare buss ersätts dessa kostnader. Ersättning för övriga kostnader utgår i form av en schablon på 2 % av gällande prisbasbelopp (930 kronor för 2019). Har ställföreträdaren haft kostnader utöver detta ska *samtliga* kostnader redovisas med kvitton från första kronan.

Vem betalar och vad kostar det att ha ställföreträdare?

Har huvudmannen en beräknad inkomst som överstiger 2,65 prisbasbelopp (126 140 kronor för 2021) eller tillgångar över 2 prisbasbelopp (95 200 kronor för 2021) ska huvudmannen betala arvodet. I annat fall betalar kommunen. Undantag från huvudregeln kan göras om huvudmannen har höga vårdkostnader eller om huvudmannen bor i en fastighet hen äger. Vid beräkning av inkomsten räknas skattefria ersättningar och bidrag bort, som bostadstillägg, handikappersättning, habiliteringsersättning mm.

Varje arvode bedöms utifrån det enskilda fallet och det är svårt att förutsäga vad ett godmanskap eller förvaltarskap kostar och om huvudmannen ska betala eller inte. Men generellt ligger kostnaden på mellan 10 000-15 000 kr/år.

KARLSTADS KOMMUN
KARLSTADS-HAMMARÖ ÖVERFÖRMYNDARNÄMND

Vad ska en anmälan innehålla?

Enligt SKL:s Cirkulär 18:14 är Socialnämnden anmälningsskyldiga. I frågor som rör god man, förvaltare samt vissa vårdnads- och förmynderskapsfrågor gäller följande:

Utredningen ska beskriva de ekonomiska förhållandena så som inkomster och utgifter, tillgångar och skulder. Vidare ska utredningen redovisa boendesituation, sjukdom, funktionshinder, social situation, släktingar, hur personen fungerar i sin vardag och på vilket sätt denne saknar förutsättningar att själv ta ansvar för sina angelägenheter. Det ska också framgå vad den enskilde behöver hjälp med.

Överförmyndarnämnden avgör om det föreligger kriterier för att ansöka hos tingsrätten om god man eller förvaltare och ger i så fall in en ansökan till tingsrätten. För att en god man ska kunna förordnas krävs huvudmannens samtycke (vilket görs under p. 8 på blanketten). Är huvudmannens tillstånd sådant att ett samtycke inte kan ges detta styrkas genom ett läkarintyg. Gäller anmälan om behov av förvaltare ska anmälan styrkas med ett läkarintyg som utvisar att den enskilde är ur stånd att vårda sig eller sin egendom. Huvudmannens samtycke krävs inte när det gäller anordnande av förvaltarskap.

Socialnämndens anmälningsskyldighet gäller även i de fall det inte går att få den enskildes samtycke eller läkarintyg. Utifrån anmälan svarar då överförmyndarnämnden för den fortsatta utredningen. Den enskilde själv eller socialnämnden kan föreslå att en viss person utses till god man eller förvaltare. Överförmyndarnämnden bedömer om hen är lämplig för uppdraget. Socialnämndens utredning ska inte vara mer omfattande än vad som behövs i det enskilda fallet. I de fall socialnämnden inte har några uppgifter om den enskilde finns ingen information att förmedla.

Anmälan om behov av god man eller förvaltare skall innehålla följande dokument:

- Anmälan om behov av god man eller förvaltare (blankett)
- Läkarintyg, om anmälare erhållit detta från läkare (blankett finns på Socialstyrelsens hemsida). Annars uppgifter om vårdcentral och läkare

För ansökan till tingsrätten kompletterar överförmyndarnämnden handlingarna med:

- Åtagande från god man
- Huvudmannens samtycke till godmanskap/förslag på god man
- Eventuella yttranden från anhöriga
- Läkarintyg, om inte det bifogats anmälan
- Personbevis

Information om hur vi hanterar dina personuppgifter

De personuppgifter du lämnar till oss behöver vi för att utreda enskilda ärenden och utöva tillsyn över ställföreträderskap. Vi hanterar dina uppgifter med stöd av gällande dataskyddslagstiftning och den lagliga grunden myndighetsutövning. Det är Karlstads-Hammarö överförmyndarnämnd som är personuppgiftsansvarig för uppgifterna. Vi har kvar dina uppgifter den tid som behövs för att vi ska kunna uppfylla våra skyldigheter. Mer information om hur vi hanterar dina uppgifter, vilka rättigheter du har och hur du kontaktar oss finns på vår webbplats www.karlstad.se/personuppgifter samt www.karlstad.se/godman